

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยที่เสนอในบทนี้ ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานการประถมศึกษาของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดในภาคกลาง
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน เกี่ยวกับการบริหารงานการประถมศึกษาของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดในภาคกลาง
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการบริหารงานการประถมศึกษาของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดในภาคกลาง

สมมติฐานของการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดต่างกัน เกี่ยวกับการบริหารงานการประถมศึกษาของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดแตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการในภาคกลาง 25 จังหวัด จำนวน 6,434 คน โดยแบ่งกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนตามขนาดของโรงเรียนซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้แบ่งขนาดของโรงเรียนไว้ 5 ขนาดได้แก่

โรงเรียนขนาดเล็กที่สุด	นักเรียน	100 คนลงมา
โรงเรียนขนาดเล็ก	นักเรียน	101-200 คน
โรงเรียนขนาดกลาง	นักเรียน	201-400 คน
โรงเรียนขนาดใหญ่	นักเรียน	401-600 คน
โรงเรียนขนาดใหญ่ที่สุด	นักเรียน	601 คนขึ้นไป ¹

แต่เนื่องจากสภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก และเล็กที่สุด และขนาดใหญ่และใหญ่ที่สุด ไม่แตกต่างกันมากนัก ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้แบ่งโรงเรียนออกเป็น 3 ขนาดคือ โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 200 คนลงมา โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 201-400 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 401 คนขึ้นไป

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในภาคกลาง เพื่อให้การสุ่มตัวอย่างได้ตัวแทนของประชากรที่ดีที่สุด ผู้วิจัยใช้สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 สุ่มจำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลซึ่งได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในภาคกลาง 25 จังหวัด มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 6,434 คน

ขั้นที่ 2 คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยใช้สูตรของ Krejcie และ Morgan² ได้จำนวน 361 คน

¹สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, "เอกสารเกณฑ์การจัดงบประมาณประจำปี 2526" หน้า 1. (อัดสำเนา)

²Robert V., Krejcie and Daryle W. Morgan, "Determining Sample Size for Research Activities." Journal of Educational and Psychological Measurement. 30 (Autumn 1970) : 608.

ขั้นที่ 3 สุ่มตัวอย่างจังหวัดในภาคกลาง จำนวน 25 จังหวัด ในอัตราร้อยละ 50 โดยวิธีสุ่มแบบง่าย ได้ 13 จังหวัด

ขั้นที่ 4 คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของประชากรในแต่ละจังหวัด ตามสัดส่วนจำนวนโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียนเป็น 3 ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

ขั้นที่ 5 สุ่มโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละขนาดตามจำนวนที่ระบุไว้ในแต่ละจังหวัดโดยวิธีสุ่มแบบง่าย แล้วใช้ผู้บริหารของทุกโรงเรียนที่สุ่มได้ เป็นกลุ่มตัวอย่างรายละเอียดจำนวนผู้บริหารโรงเรียนและกลุ่มตัวอย่างประชากรในจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างปรากฏตามตารางที่ 1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 แสดงกลุ่มตัวอย่างประชากร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ที่	จังหวัด	จำนวนผู้บริหารจำแนกตามขนาดโรงเรียน				จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากร			
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม
1	จังหวัดชลบุรี	275	36	9	320	33	4	1	38
2	จังหวัดนครนายก	158	8	1	167	19	1	1	21
3	จังหวัดปทุมธานี	141	28	7	176	17	3	1	21
4	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	403	20	5	428	49	2	1	52
5	จังหวัดราชบุรี	304	50	5	359	37	6	1	44
6	จังหวัดสมุทรสงคราม	88	13	2	103	11	1	1	13
7	จังหวัดสิงห์บุรี	139	8	2	149	17	1	1	19
8	จังหวัดกรุงเทพมหานคร	29	4	3	36	1	1	4	6
9	จังหวัดนครปฐม	186	62	9	257	22	8	1	31
10	จังหวัดนนทบุรี	114	20	13	147	14	2	1	17
11	จังหวัดปราจีนบุรี	506	63	5	574	61	7	1	69
12	จังหวัดสมุทรปราการ	88	39	20	147	11	4	2	17
13	จังหวัดสมุทรสาคร	77	25	9	111	9	3	1	13
รวม		2,508	376	90	2,974	301	43	17	361

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 แบบคือ

1. แบบศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้วิเคราะห์เอกสารรายงานการประชุมคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 13 จังหวัด

2. แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการศึกษาค้นคว้าจากอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523 จากคู่มือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ตำรา เอกสาร ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ วารสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการบริหารงานการประถมศึกษาของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 37 ข้อ แต่ละข้อมีคำถามปลายเปิดสำหรับผู้ตอบใช้แสดงเหตุผลและความคิดเห็น

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานการประถมศึกษาของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าจำนวน 17 ข้อ กำหนดระดับของปัญหาเป็น 4 ระดับ โดยให้คะแนนเป็น 3,2,1,0 ตามระดับของปัญหาดังนี้

มีปัญหามาก ให้คะแนนเป็น 3

มีปัญหาปานกลาง ให้คะแนนเป็น 2

มีปัญหาน้อย ให้คะแนนเป็น 1

ไม่มีปัญหา ให้คะแนนเป็น 0

การสร้างแบบสอบถามและแบบศึกษาข้อมูลจากเอกสารนั้น เมื่อสร้างเสร็จแล้วได้นำไปปรึกษาหารือกับอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 ท่านตรวจสอบแก้ไขและเสนอแนะ แล้วจึงนำมาปรับปรุง จากนั้นได้นำแบบสอบถามความคิดเห็นไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

นันทบุรีจำนวน 60 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตร

$$r_{tt} = 1 - \frac{MS_{error}}{MS_{ind}}$$

ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม .93 แสดงว่าแบบสอบถามชุดนี้มีความเชื่อมั่นสูง

สำหรับรายนามผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 6 ท่านนั้น ได้แก่

1. ดร.รุ่ง แก้วแดง ตำแหน่งรองเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2. ดร.กมล ภูประเสริฐ ตำแหน่งผู้อำนวยการกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
3. ดร.ชัยณรงค์ สุวรรณสาร ตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายพัฒนานโยบาย สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
4. อาจารย์ฉวีวรรณ กวีติกร ตำแหน่งหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
5. อาจารย์สุธรรม ปิ่นประเสริฐ ตำแหน่ง เลขานุการกรม สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
6. อาจารย์ถวัลย์ ทองมี ตำแหน่งผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยได้ติดต่อขอเอกสารรายงานการประชุมของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร จากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ได้จำนวนทั้งสิ้น 245 ชุด เป็นรายงานการประชุมตั้งแต่ พ.ศ. 2524-2527

¹ วิเชียร เกตุสิงห์. สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. (กรุงเทพมหานคร : กองวิจัยการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2523) หน้า 178. (ัดสำเนา)

2. ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์พร้อมด้วยซองที่เจ้าหน้าที่ลง เร็กรับแล้ว ให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับคืนทางไปรษณีย์ภายในกำหนดเวลา 20 วัน หลังจากนั้นเมื่อยังไม่ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจากรายใด ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปให้อีก 1 ชุด เพื่อเป็นการติดตามอีกครึ่งหนึ่ง

เมื่อครบกำหนดเวลาส่งแบบสอบถามคืน ปรากฏว่ามีผู้ส่งแบบสอบถามคืนร้อยละ 80.00 ผู้วิจัยจึงได้ส่งไปรษณียบัตรเตือนไป ครึ่งสุดท้ายได้รับแบบสอบถามคืนมา 295 ฉบับ จากจำนวนที่ส่งไปทั้งสิ้น 361 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.72 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ 2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 จำแนกแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน

ที่	จังหวัด	ส่งไป				ได้รับคืน				ร้อยละ			
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม
1	ชลบุรี	33	4	1	38	23	4	1	28	69.70	100	100	73.68
2	นครนายก	19	1	1	21	14	1	1	16	73.68	100	100	76.19
3	ปทุมธานี	17	3	1	21	13	3	1	17	76.47	100	100	80.95
4	อยุธยา	49	2	1	52	40	2	1	43	81.63	100	100	82.69
5	ราชบุรี	37	6	1	44	29	5	1	35	78.38	83.33	100	79.55
6	สมุทรสงคราม	11	1	1	13	9	1	1	11	81.82	100	100	84.62
7	สิงห์บุรี	17	1	1	19	12	1	1	14	70.59	100	100	73.68
8	กรุงเทพฯ	1	1	4	6	1	1	4	6	100	100	100	100
9	นครปฐม	22	8	1	31	19	7	1	27	86.36	87.50	100	87.10
10	นนทบุรี	14	2	1	17	12	2	1	15	85.71	100	100	88.24
11	ปราจีนบุรี	61	7	1	69	48	6	1	55	78.69	85.71	100	79.71
12	สมุทรปราการ	11	4	2	17	10	4	2	16	90.91	100	100	94.12
13	สมุทรสงคราม	9	3	1	13	8	3	1	12	88.89	100	100	92.31
	รวม	301	43	17	361	238	40	17	295	79.07	93.07	100	81.72

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ใช้การวิเคราะห์เพื่อหา หาค่าความถี่และ
ค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้วิธีหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการบริหารงาน
การประถมศึกษาของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ใช้วิธีคำนวณค่าร้อยละ และแสดงผล
ความแตกต่างของความคิดเห็น โดยใช้ไค-สแควร์ (χ^2) แบ่งคำนวณแบบปลายเปิดซึ่งอยู่ใน
ตอนท้ายของคำนวณแต่ละข้อจะใช้วิธีหาค่าความถี่

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการบริหารงานการประถมศึกษาของ
คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด คำนวณหาค่ามัธยฐาน เลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
เป็นรายข้อแล้ว เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาระหว่างกลุ่มซึ่งแบ่ง
ตามขนาดของโรงเรียนโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ถ้าค่า F ที่ได้จาก
การวิเคราะห์ที่มีค่านัยสำคัญทางสถิติ จะเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตามวิธีของ เซฟเฟ
สถิติที่ใช้

$$1. \text{ ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในข้อนั้น} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}}$$

2. ค่าไค-สแควร์ (χ^2) ใช้สูตร¹

$$\chi^2 = \sum \left[\frac{(f_o - f_e)^2}{f_e} \right]$$

เมื่อ $\chi^2 =$ ค่าไค-สแควร์

$f_o =$ ความถี่จริง

$f_e =$ ความถี่ที่คาดหวัง

¹ ประคอง กรรณสูตร, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์เจริญผล ,2525) , หน้า 88 .

3. ค่ามัชฌิม เลขคณิต ($\bar{X}$) ใช้สูตร¹ $\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$

เมื่อ $\bar{X}$ = ค่ามัชฌิม เลขคณิต

$\sum fx$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

4. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สูตร²

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

เมื่อ S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

f = จำนวนผู้ตอบแต่ละข้อคำถาม

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

x = คะแนนที่กำหนดตามสเกล

5. ค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)

ใช้สูตร³

$$F = \frac{(M_1 - M_2)^2}{MS_w \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}\right) (k-1)}$$

เมื่อ F = สัดส่วนของความแปรปรวน

M_1 = มัชฌิม เลขคณิตของกลุ่มที่ 1

M_2 = มัชฌิม เลขคณิตของกลุ่มที่ 2

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 73.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 81.

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 199.

MS_w = ความแปรปรวนภายใน

n_1 = จำนวนตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 1

n_2 = จำนวนตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 2

k = จำนวนกลุ่ม.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย